

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Budišov

675 03 Budišov 306

Identifikátor školy: 600 120 813

Termín konání inspekce: 6., 7. a 11. květen 2004

Čj.:	k4-1104/04-11010
Signatura:	ok4ax112

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Dvojtřídní Mateřská škola Budišov je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je Obec Budišov sídlící na adrese 675 03 Budišov 110. V době inspekce bylo zapsáno celkem 46 dětí ve věku od tří do sedmi roků. V obou třídách jsou vytvořeny věkově smíšené dětské kolektivy. Součástí mateřské školy je školní jídelna, která zajišťuje stravování dětí, zaměstnanců i cizích strávníků. Provoz mateřské školy je od 6:30 do 15:30 hodin.

Výchovně-vzdělávací práce mateřské školy je realizována podle Školního vzdělávacího programu Mateřské školy Budišov, který byl zpracován v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický sbor je stabilizovaný. Výchovně-vzdělávací činnost zajišťují čtyři pedagogické pracovnice (včetně ředitelky). Všechny mají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Tři jsou zaměstnány na plný pracovní úvazek a jedna na částečný.

Rozvržení pracovní doby učitelek je promyšlené. Zajišťuje efektivní využití jejich souběžného působení u dětí. Přesto, že pracovní úvazek jedné z pracovnic je snížený, podařilo se ředitelce vhodně stanovit přímou výchovnou práci učitelek tak, že jsou personálně zajištěny zájmové aktivity, které škola nabízí (výtvarný a hudebně-pohybový kroužek, plavání apod.) i bezpečnost dětí při pobytu venku.

Organizační struktura MŠ je účelná. Na ni navazující dokumenty (organizační a provozní řád, pracovní náplně) obsahují potřebné informace, které vedou k bezproblémovému chodu školy. Jsou v nich zaznamenány povinnosti a kompetence zaměstnanců i rodičů, jejich práva jsou ale uvedena jen velmi okrajově. Většinu kompetencí si ponechala ředitelka sama, pracovnícím přidělila drobnější úkoly. Písemně vymezila rozsah povinností a pravomocí zástupkyně, kterou si stanovila. Informační systém vůči podřízeným je pružný a funkční, založený především na osobních kontaktech. Dále zahrnuje operativní schůzky, provozní porady a jednání pedagogické rady.

Ředitelka při vedení pracovního kolektivu vychází z partnerského stylu řízení. Staví na dobré znalosti jednotlivých pracovnic a na jejich zodpovědnosti za kvalitní výsledky školy. Pro zlepšování výchovně-vzdělávacího procesu využívá získaných odborných dovedností a schopností učitelek – výtvarný a hudebně-pohybový kroužek, logopedická prevence. Svým způsobem vedení a jednání přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů na pracovišti.

Učitelkám umožňuje účast na vzdělávacích akcích. Sama absolvovala semináře vztahující se k řídicí práci a tvorbě školního vzdělávacího programu. O další vzdělávání projevuje zájem pouze jedna z učitelek. Navštěvovala především semináře zaměřené na komunikační dovednosti. Pro samostudium jsou učitelkám k dispozici publikace z nakladatelství Portál, RAABE a časopis Informatorium.

Stanovená organizační struktura umožňuje ředitelce provádět účinnou kontrolu, pro kterou má i jasně vymezené cíle. Kvalitu práce provozních zaměstnanců sleduje průběžně, zjištění zaznamenává a případné nedostatky řeší na provozních poradách. Kontrolu výchovně-vzdělávací práce provádí plánovitě a s odpovídající četností. Stanovila si vhodné konkrétní cíle, které pravidelně sleduje. Ne vždy se jí ale daří postihnout a vyhodnotit je v celé šíři a určit jednoznačné závěry. Při rozboru hospitační činnosti se zaměřuje více na pozitivní zjištění a nedostatky pojmenovává jen nezřetelně, což hodnotu metodické a odborné pomoci učitelkám snižuje. I když se průběžně vzdělává, při zavádění efektivních metod a forem předškolního vzdělávání je u ní patrna určitá nejistota. Tato skutečnost má negativní vliv na kvalitu kontrolní činnosti. Účinnost zpětné vazby v systému kontroly je malá, ředitelce neposkytuje dostatek informací a podkladů využitelných pro další plánování, které by směřovalo ke zlepšení práce školy.

Pedagogická rada plní svoji funkci pouze částečně. Ze stručných zápisů je zřejmé projednávání organizačních záležitostí, hodnocení výchovně-vzdělávací práce za určité období, příprava a vyhodnocování plánovaných akcí školy. Jako poradní orgán je využívána při metodickém vedení učitelek v oblasti zpracování třídních plánů (kurikula), méně pro analýzu zobecněných zjištění z kontrolní činnosti a zavádění nových forem a metodických postupů do výchovně-vzdělávací práce.

Kriteria hodnocení pracovníků ředitelka nestanovila. V současné době uplatňuje spíše morální stimulaci, protože pro přiznání nenárokových složek platu nemá k dispozici potřebné finanční prostředky. Sebehodnocení pracovníků prováděno není.

Personální podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je umístěna v jednoposchodové účelově postavené budově v nově vzniklém centru vesnice. Prostředí je z hlediska psychohygienických a bezpečnostních podmínek na velmi dobré úrovni.

K budově přiléhá školní zahrada. Dostatečný prostor ke hrám a zastínění vzrostlými stromy v letních měsících umožňují její celoroční využití. Má základní vybavení pro rekreační aktivity dětí (dřevěné zahradní doplňky a prolézačky, tabule ke kreslení, lavičky a dvě pískoviště). Za příznivého počasí je využívána terasa, která třídu v přízemí a zahradu propojuje. Pískoviště nejsou v dobrém technickém stavu, vydláždění kolem nich je poničené. Dlouhodobým problémem jsou vandalové, kteří zahradu znečišťují a její vybavení poškozují.

Prostorové a vnitřní uspořádání školy je ve vztahu k počtu dětí vyhovující. K výchovně-vzdělávací práci jsou využívány dvě dostatečně velké třídy a na ně navazující herny. Jejich propojenost se sociálním zařízením a šatnou umožňuje dětem přirozený a bezpečný pohyb bez zbytečného organizování. Část herny v poschodí je využívána jako stálá ložnice pro děti z obou tříd.

Příjemné prostředí navozují práce dětí i učitelek a květinová výzdoba. Třídy jsou zařízeny starším, částečně původním, nábytkem. V jejich vnitřním uspořádání a vybavení dochází

průběžně ke změnám. Vytvářením center vybavených pro určité aktivity učitelky zlepšují podmínky pro hry nebo případnou skupinovou či individuální práci s dětmi. Problémem je celoplošné pokrytí podlah koberci. Některé z nich jsou barevně a kvalitativně nevyhovující a v důsledku topení umístěného v podlaze se smršťují. Učitelky je spojují lepícími páskami, což nevyhovuje jak z hlediska bezpečnosti, tak z hlediska estetiky. Dětské stolky a židličky nezohledňují rozdílnou tělesnou výšku dětí.

Vybavení tříd hračkami je přiměřené věku i počtu dětí ve třídách a v průběhu všech činností je jim plně k dispozici. Mohou využívat i hudební, výtvarné a sportovní pomůcky. Mateřská škola má dostatečnou zásobu pracovního a výtvarného materiálu. Učitelky mají k dispozici audiovizuální techniku (televizi, radiomagnetofony, videopřehrávač), varhany a knihovnu vybavenou odbornou i dětskou literaturou.

Pro množení metodických materiálů a učebních pomůcek je využívána kopírka. Výpočetní techniku škola nevlastní. Ředitelka proto používá pro potřeby řízení vlastní počítač (včetně e – mailu a internetu).

Využívání materiálního vybavení ředitelka sleduje a jeho doplňování plánuje v souladu s cíli školy a finančními prostředky poskytnutými zřizovatelem.

V průběhu inspekce byly materiálně-technické zdroje efektivně využívány.

Materiálně-technické vybavení mateřské školy není využíváno širší veřejností.

Materiálně-technické podmínky školy jsou hodnoceny jako dobré.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Výchovně-vzdělávací činnosti jsou realizovány podle školního vzdělávacího programu, který postihuje specifika a podmínky mateřské školy. Při jeho zpracování ředitelka vycházela z Rámcového programu předškolního vzdělávání a analýzy předcházejícího období. Hlavním výchovně-vzdělávacím záměrem je vést děti k vědomí vlastní hodnoty a jedinečnosti, rozvíjet úctu k veškerému životu a připravovat děti na celoživotní vzdělávání.

Školní vzdělávací program dále poskytuje informace o materiálně-technickém zabezpečení školy, péči o další vzdělávání a odborný růst učitelek, spolupráci s dalšími subjekty. Obsah vzdělávání je tvořen osmi tématy dále dělenými na podtémata, která jsou základem pro tvorbu třídních vzdělávacích programů.

Vzdělávací program je doplňován návštěvami divadelních představení, výlety, různými akcemi souvisejícími s životem školy (rozloučení s předškoláky), oslavami svátků (vánoční posezení, besídka ke Dni matek), účastí dětí ve výtvarných soutěžích, seznamování s výrobou keramiky, tiskem na textil apod.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je řádně vedena. Evidenční listy a přehled docházky poskytují potřebné údaje o průběhu docházky dětí do mateřské školy. Obsah výchovně-vzdělávací činnosti je pravidelně zaznamenáván v přehledech výchovné práce.

Vedená dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

System kontrolly a evaluace naplňování výchovně vzdělávacích cílů se postupně vytváří. Průběžné vyhodnocování je prováděno vždy po ukončení tematického celku. V současné době je spíše zaměřeno na výsledky dětí a na rozsah splnění plánu než na hodnocení vlastní práce učitelek. Dalšími evaluačními nástroji jsou hospitační činnost, celoroční hodnocení práce školy jako celku, které ale předcházející období více popisuje než analyzuje. Stávající kontrola naplňování vzdělávacího programu nemá stanovená jasná pravidla a její závěry jsou pro další plánování využívány pouze částečně.

System kontrolly plnění vzdělávacích cílů je realizován, ale není dostatečně účinný.

Výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole probíhá na základě režimu dne, který je jednotný pro obě třídy. Z hlediska psychohygieny škola velmi dobře rozvolnila jednotlivé činnosti a vytvořila tak dětem větší časový prostor pro hry. Zařazování řízených a spontánních činností bylo rovnoměrné. Při realizaci společné svatiny a frontálních přechodů do umývárny vznikají zbytečné prostoje a řízení dětí. Pitný režim je zajištěn celodenně, ale návyk pravidelného pití není u dětí zatím vytvořen. Úprava prostředí pro stolování byla z hlediska upevňování kulturních návyků při jídle průměrná. Zvolené uspořádání dne a celková organizace činností respektovaly požadované intervaly mezi jídly, dostatečnou dobu pobytu venku i individuální potřebu spánku dětí.

Informovanosti rodičů věnuje ředitelka dostatečnou pozornost. Snaží se o navázání oboustranného a neformálního kontaktu. Rodiče jsou informováni o provozu školy, organizaci školního roku, plánovaných akcích, projevech svých dětí a školním vzdělávacím programem. V rámci poradenské služby si mohou zapůjčit odborné knihy a časopisy nebo se zúčastnit besed s učiteli základní školy. V průběhu školního roku jsou pro děti a rodiče připravovány různé aktivity – oslavy svátků, rozloučení s předškoláky apod. Každoročně se koná anonymní anketa, jejímž prostřednictvím mají rodiče možnost zhodnotit práci školy či podat náměty pro její další činnost. Zavedený informační systém je funkční, poskytuje rodičům potřebné informace.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

OPZ pedagogických pracovníků

Učitelky uplatňují při pedagogické práci odborné dovednosti a poznatky získané praxí. Část pedagogických pracovníků se vzdělává a snaží se o uplatňování nového pojetí předškolní výchovy, zatím ale s nepříliš výraznými výsledky.

Spontánní a řízené činnosti

Při plánování výchovně-vzdělávací práce vycházejí učitelky z celoročního přehledu témat, která jsou dále členěna na týdenní podtémata. Do plánů zapracovávají dílčí úkoly a nabídku činností, méně sledují, zda postupně směřují k očekávaným kompetencím stanoveným Rámcovým programem. Plánované úkoly se vztahovaly převážně k řízeným činnostem a často byly zaměřovány s jejich obsahem. I když v plánech nebyly přímo specifikované jednotlivé výchovné složky, při realizaci výchovně-vzdělávací práce byly dodržovány.

Přesto, že došlo k rozvolnění denního režimu (souběžná realizace spontánních a řízených činností v době do svačiny) vycházela organizace výchovně-vzdělávací práce z tradičního členění dne na jednotlivé organizační celky. Vzhledem k tomu, že byly většinou motivačně provázané, přechody mezi nimi byly většinou pozvolné a nenásilné.

Hry a spontánní činnosti probíhaly v obou třídách na základě zájmu dětí. Samy si volily mezi připravenou nabídkou (zaměřenou většinou na oblast pracovní výchovy) nebo měly možnost zaměstnat se podle vlastního přání. Učitelky do vlastních aktivit dětí příliš nezasahovaly a cílenou nabídku her poskytovaly v menší míře. Větší pozornost věnovaly řízeným činnostem, které probíhaly v rámci spontánních. Do her se děti zapojovaly přirozeně, využívaly fantazii i představivost a uplatňovaly své individuální zkušenosti, zážitky a zájmy. Motivačním činitelem bylo podnětné prostředí, členitost prostoru, volně dostupné hračky a pomůcky. Průběh her byl kladně ovlivňován většinou pozitivním hodnocením učitelkami a jejich laskavým a klidným přístupem i vstřícností k potřebám a přáním dětí. Atmosféra ve třídách byla příjemná a uvolněná. Dětský řečový projev byl bezprostřední.

Řízené činnosti učitelky plánovaly v návaznosti k týdennímu tématu a zkušenostem dětí. Stanovené cíle nediferencovaly, ale při samotné práci odhadly možnosti jednotlivých dětí a přizpůsobily jim své nároky a požadavky. Celková nabídka řízených činností byla pro všechny jednotná a postrádala větší variabilitu. Byly organizovány skupinově i frontálním způsobem pro všechny děti současně. Motivace vycházela spíše z vnějšku, méně z aktuální situace ve třídě. Děti byly k činnostem ponejvíce podněcovány nabídkou pomůcek, které učitelky vždy připravily v dostatečném množství. Do práce se zapojovaly bez obav a snažily se přesně plnit pokyny, což se jim většinou dařilo. Z jejich projevů však byla patrná závislost na učitelkách a menší schopnost se samostatně rozhodovat a řešit určitou situaci. Přesto, že celkově byla činnost zaměřena na zvládnutí úkolu a na vytváření správných pracovních návyků, nezaměřovaly se učitelky na stejný výsledek práce a neomezovaly dětskou fantazii. V průběhu řízených činností přistupovaly k dětem klidně a vstřícně, povzbuzovaly je a oceňovaly jejich výsledky a pokrok. Jejich hodnocení však bylo většinou obecné, a tím ztrácelo na účinnosti. Projev učitelek především při frontální práci, převažoval nad projevem dětí. Kladené otázky nebyly vždy promyšleny tak, aby je vedly k souvislejšímu vyjadřování. Celkově panovala ve třídách pracovní atmosféra, děti byly evidentně spokojené a měly k učitelkám důvěru.

Spontánní činnosti měly velmi dobrou úroveň.

Řízené činnosti měly dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Díky pravidelnému zařazování cvičení byly pohybové schopnosti a hrubá motorika dětí na velmi dobré úrovni. Jemná motorika odpovídala věku dětí. Učitelky ji důsledně rozvíjely především v průběhu ranních her. Využívaly pracovní listy, zařazovaly různé techniky práce s papírem, nůžkami a lepidlem.

Učitelky vedly děti k samostatnosti v sebedsluze, k úklidu hraček, poskytovaly jim možnost podílet se na přípravě stolování. Jejich návyky v této oblasti byly dobré.

V sociálních vztazích se projevovalo ohleduplné chování a jednání. Učitelky měly přirozenou autoritu. Vedly děti k tomu, že mohou bez obav v odpovídající míře a společensky vhodnou formou vyjádřit svá přání a své požadavky. Ve vytváření zdvořilostních návyků byly dětem svým laskavým chováním a jednáním vzorem. Při všech činnostech byly projevy dětí spontánní a otevřené. Velmi ochotně se zapojovaly do činností. Autonomně a sebevědomě se však více projevovaly při spontánních činnostech. Při řízených byly méně rozhodné.

Jazykový a řečový projev dětí byl přiměřený věku. Většina z nich se projevovala bezprostředně, přirozeně a bez ostychu. Rodičům dětí, které mají špatnou výslovnost je učitelkami doporučována návštěva klinického logopeda, se kterým škola spolupracuje.

Na velmi dobré úrovni byly dovednosti dětí v oblasti hudební a hudebně-pohybové..

Úroveň poznatků a myšlenkových operací byla přiměřená věku dětí. Fantazii a představivost uplatňovaly především při pracovních činnostech. Hry se jim v průběhu inspekce rozvíjet příliš nedařilo.

Poznatky a dovednosti vztahující se k životnímu prostředí byly přiměřené věku. Této oblasti škola věnuje patřičnou pozornost a pro jejich rozvíjení využívá vycházky do okolní přírody.

Úroveň dětských prací, výrobků a výtvorů je přiměřená věku dětí.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti školy jsou celkově hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V Rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je uveden název školy *Mateřská škola Budišov*, ve Zřizovací listině *Mateřská škola Budišov, příspěvková organizace*.

Spolupráce s blízkou základní školou je založená na vzájemných setkáváních a předávání informací o dětech. V rámci zajištění dobré informovanosti rodičů organizuje mateřská škola besedu s učiteli základní školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Mateřské školy Budišov vydaná Obcí Budišov v souladu s usnesením zastupitelstva čj. 27/02 ze dne 26. 8. 2002 s účinností od 1. 1. 2003,
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. KUJI 3019/2002 OŠMS ze dne 25. 11. 2002,
3. výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. září 2003 ze dne 26. 9. 2003,
4. výjimka z maximálního počtu dětí ve třídě ze dne 15. 10. 2003,
5. dohoda o organizaci provozu mateřské školy ze dne 21. 6. 2003,
6. povinná dokumentace předškolního zařízení, školní rok 2003/2004,
7. pracovní náplně zaměstnanců,
8. školní vzdělávací program Mateřské školy Budišov,
9. třídní vzdělávací programy
10. týdenní plány výchovně-vzdělávací práce,
11. přehledy výchovné práce ve školním roce 2003/2004,
12. přehledy docházky dětí ve školním roce 2003/2004,
13. organizační řád ze dne 1. 9. 2003,
14. provozní řád mateřské školy pro rodiče ze dne 11. 5. 2001,
15. režim dne,

16. záznamy z hospitační činnosti, zápisy z pedagogických porad,
17. výroční zpráva o činnosti školy v roce 2002/2003,
18. přihlášky dětí, rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy, zmocnění k odvádění dětí jinou osobou.

ZÁVĚR

- **Hodnocení personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce**

Odborná a pedagogická způsobilost učitelek školy vytváří příznivé personální podmínky. Organizační a informační systém školy je na dobré úrovni a plní svoji funkci. Kontrolní systém je zpracován, jeho realizace ve výchovně-vzdělávací oblasti je však do značné míry formální a tím je jeho účinnost snižována. Systém evaluace a hodnocení práce školy není zatím vytvořen.

- **Hodnocení materiálně.-technických podmínek**

Materiálně-technické podmínky z hlediska prostor a členitosti budovy školy, i vybavení tříd nábytkem a pomůckami, jsou celkově na velmi dobré úrovni. Rovněž množství hraček, dětských knih, výtvarného i pracovního materiálu je dostatečné. Materiální podmínky umožňují naplňovat poslání školy. Učitelky se v rámci svých možností snaží vytvářet pro děti hezké prostředí.

- **Hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce dle předmětu inspekce**

Mateřská škola plní vypracovaný školní vzdělávací program. Výrazným rysem práce učitelek je vstřícný a otevřený přístup ke všem dětem. Celková kvalita jejich práce byla ovlivněna nejistotou jak organizovat výchovně-vzdělávací práci, jaké nové metody a formy uplatňovat. V průběhu spontánních činností učitelky využívaly pro rozvíjení poznatků a dovedností dětí přirozených učebních situací. Při realizování řízených činností ale převládal tradiční způsob práce s nižší mírou individualizace.

- **Vývoj mateřské školy od poslední inspekce**

Od poslední inspekce, která v mateřské škole proběhla v roce 2000, se výrazně rozvolnil režim dne a snížil se podíl frontálně organizovaných řízených činností. Přetrvávajícími nedostatky jsou nedůsledná diferenciací úkolů z hlediska věkových a individuálních zvláštností v plánování i realizaci výchovně-vzdělávací práce a nižší kvalita hospitační činnosti konstatovaná již v minulosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Eva Cepková

.....

.

V Třebíči dne 20. května 2004.....

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. 5. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Alena Nováčková

.....

.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Otmarova 3, 674 01 Třebíč. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý

Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad kraje Vysočina– odbor školství, mládeže a sportu	2004-06-08	130/2004
Obecní úřad Budišov	2004-06-08	131/2004

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.